

[Per Hækkerup.]

til det forhold, at medens de seks landes import af fødevarer kun udgør 1-2 pct. af forbruget, er det tilsvarende tal for England omkring halvdelen af forbruget, men dog stærkt varierende fra vare til vare. Det er ensbetydende med, at der ikke skal ret store svingninger til i de seks' landbrugsproduktion for at fremkalde store udsving i Danmarks eksportmuligheder til området, medens det engelske marked på længere sigt må antages at være mere stabilt. I betænkningen om markedsplanerne og landbruget, som er udarbejdet af et sagkyndigt udvalg, når udvalget til følgende konklusion:

„Sammenlignet med udviklingen inden for fællesmarkedet må det forventes, at England vil have både et større og mere varigt behov for import af landbrugsprodukter, selv om behovets faktiske størrelse vil være under betydelig indflydelse af den finansielle støttepolitik, der vil blive ført over for landbruget i de kommende år.“

Der har i debatten om Danmark og de seks været en forståelig tilbøjelighed til at lægge hovedvægten på de økonomiske virkninger af en eventuel tilslutning. En sådan vil imidlertid have betydning ud over det økonomiske.

Det er ikke usædvanligt, at man i landbokredse hører den betragtning, at socialdemokratiet afviser dansk medlemskab af de seks ud fra snævre fagforeningsinteresser og endda er parat til at ofre landbrugets chancer for dem. Betragtningen er lige så urigtig, som den er almindelig. Det kan som nævnt være vanskeligt at få øje på særlige chancer for landbruget ved medlemskab i de seks, men dertil bør føjes, at der ikke ses at være nogen særlig stor socialpolitisk risiko ved en tilslutning. I almindelighed er de sociale forhold og lønniveauet i Danmark sådan, at vi meget vel kan tale sammenligning med de seks, og erfaringerne fra andre større økonomiske områder viser, at der ikke kommer eller ikke behøver at komme nogen udligning af forskelle, som er begrundet i tilsvarende forskelle i arbejdskraftens produktivitet. Der er problemer af denne karakter ved Danmarks tilslutning til de seks. Det vigtigste problem for arbejderbevægelsen i denne henseende er opret-

holdelsen af beskæftigelsen. Et medlemskab af de seks vil utvivlsomt på samme måde som et medlemskab af et større frihandelsområde stille krav om produktionsomlægninger, der kan være endog særdeles ubehagelige i overgangsperioden. Men der ligger ikke heri nogen særstilling for medlemskabet hos de seks. Afgørende for beskæftigelsen er den økonomiske politik, der føres, og i denne henseende hører det til fællesmarkedets målsætning at virkeliggøre fuld beskæftigelse.

Der er derimod i mange kredse en forståelig nervøsitet for de kulturelle virkninger af Danmarks isolerede tilslutning til de seks, som tilsvarende må indebære en vis venden ryggen til Norden. Utvivlsomt er de seks landes kultur fuldt på højde med vor egen, og vi har gennem tiden modtaget utallige kulturelle påvirkninger syd fra. Men vor evne til at absorbere sådanne påvirkninger er betinget af, at vi samtidig står i en livlig kulturel vekselvirkning med andre lande og først og fremmest forbliver en del af den nordiske kulturkreds. Som en del af de seks' fællesskab ville vi blive udsat for en ekstra dragnings og en påvirkning, der i det lange løb ikke kunne undgå at sætte sit præg på os, og — tror jeg — i en grad, de fleste vil se på med nogen betænkelighed.

Men dertil kommer, og det er til syvende og sidst vel nok det vigtigste, at en tilslutning til de seks vil få aldeles afgørende politiske virkninger eller i hvert fald vil kunne få det. Det glemmes alt for ofte, at fællesmarkedets landenes økonomiske union ikke er et mål for disse lande, men et middel til at virkeliggøre en politisk sammenslutning, der gennem et statsforbund skal kunne udvikle sig til en forbundsstat. Forbilledet med den berømte tyske toldforening mellem de mange tyske småstater, som banede vejen for Tysklands samling til ét rige, fremdrages ofte i debatten.

Socialdemokratiet stiller sig ikke principielt afvisende til den tanke, at Danmark skal afgive dele af sin suverænitet til en overstatlig organisation. På lang sigt er det sikkert en nødvendighed, hvis vi skal kunne skabe en stabil og varig fred. Men et afkald på suverænitet kan der kun blive tale om, hvis landet til gengæld opnår virkelig håndgribelige fordele derved. Og i